

Agenda – Y Pwyllgor Cyllid

Lleoliad: Fideogynhadledd drwy Zoom

Dyddiad: Dydd Iau, 6 Gorffennaf 2023

Amser: 09.30

I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:

Owain Roberts

Clerc y Pwyllgor

0300 200 6388

SeneddCyllid@senedd.cymru

Yn ei gyfarfod ar 28 Mehefin, cytunodd y Pwyllgor ar gynnig o dan Reol Sefydlog 17.42(ix) i wahardd y cyhoedd o gyfarfod heddiw.

Cofrestru (09.15–09.30)

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datganiadau o fuddiant
(09.30)

2 Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2024–25: Dull o Graffu ar y Gyllideb

(09.30–10.00)

(Tudalennau 1 – 7)

Dogfennau ategol:

FIN(6)–12–23 P1 – Y dull o Graffu ar Gyllideb Ddrafft 2024–25

FIN(6)–12–23 P2 – Llythyr gan y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol

FIN(6)–12–23 P3 – Llythyr gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd

3 Trafod Blaenraglen Waith y Pwyllgor

(10.00–10.15)

(Tudalennau 8 – 18)

Dogfennau ategol:

FIN(6)–12–23 P4 – Blaenraglen Waith

4 Goblygiadau ariannol deddfwriaeth sydd ar ddod i ddiwygio'r Senedd

(10.15–10.30)

(Tudalennau 19 – 21)

Dogfennau ategol:

FIN(6)–12–23 P5 – Goblygiadau ariannol deddfwriaeth sydd ar ddod i ddiwygio'r Senedd

5 Senedd y DU: Ymchwiliad y Pwyllgor Gweinyddiaeth Gyhoeddus a Materion Cyfansoddiadol

(10.30–10.45)

Dogfennau ategol:

[Gallu Datganoli yn Whitehall: Cylch gorchwyl](#) (Saesneg yn unig)

6 Trafod yr ymatebion i'r adolygiad o'r Datganiad o Egwyddorion

(10.45–11.15)

(Tudalennau 22 – 41)

Dogfennau ategol:

FIN(6)–12–23 P6 – Ymateb gan y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol

FIN(6)–12–23 P7 – Ymateb gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

FIN(6)–12–23 P8 – Ymateb gan Archwilio Cymru

FIN(6)–12–23 P9 – Ymateb gan Gomisiwn y Senedd

FIN(6)–12–23 P10 – Ymateb gan y Comisiwn Etholiadol

FIN(6)–12–23 P11 – Papur briffio gan Ymchwil y Senedd

7 Amcangyfrif Atodol Archwilio Cymru 2023–24

(11.15–11.30)

(Tudalennau 42 – 56)

Dogfennau ategol:

FIN(6)–12–23 P12 – Llythyr oddi wrth Archwilio Cymru – 26 Mehefin 2023

FIN(6)–12–23 P13 – Amcangyfrif Atodol Archwilio Cymru 2023–24

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Rebecca Evans AS/MS
Y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol
Minister for Finance and Local Government

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Peredur Owen Griffiths AS
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA
SeneddCyllid@senedd.cymru

29 Mehefin 2023

Annwyl Peredur,

Yn ein cyfarfod ddydd Mawrth 20 Mehefin, gwnaethom drafod amserlen Cyllideb 2024-25. Dywedais y byddai'r Trefnydd yn ysgrifennu at y Pwyllgor Busnes bythefnos cyn diwedd tymor yr haf i nodi amserlen ddrafft ar gyfer pryd y caiff Cyllideb Ddrafft 2024-25 ei gosod, a chynnig y gyllideb flynyddol ei gyflwyno.

Gwnaethom gydnabod nad yw Canghellor y Trysorlys wedi cyhoeddi dyddiad y digwyddiad cyllidol eto pan fyddwn yn cael gwybod union fanylion ein setliad cyllidebol ar gyfer blwyddyn ariannol 2024-25. Er bod gennym eisoes ddyraniadau cyllidebol dangosol o dan yr Adolygiad o Wariant amflwyddyn, mae'r pwysau sylweddol yn sgil chwyddiant ers yr Adolygiad hwnnw, ynghyd â llawer o ansicrwydd hyd nes y caiff ein setliad terfynol ei gadarnhau, yn golygu ein bod yn debygol o wynebu dewisiadau heriol unwaith y byddwn yn gwybod beth fydd ein setliad. O ganlyniad, yr unig ddewis call unwaith eto yw dilyn amserlen gyllidebol debyg i amserlen y blynyddoedd diwethaf, sef cyhoeddi ein cyllideb ddrafft tua diwedd tymor yr hydref.

Mae cyhoeddi cyllideb ddrafft wrth ddysgu manylion ein setliad cyllidebol terfynol mor hwyr yn creu heriau o ran datblygu cynlluniau gwario adrannau ac o ran gwaith craffu'r Senedd. Mae'r amserlen yr ydym yn bwriadu ei dilyn yn cydnabod yr angen i ddarparu digon o amser i sicrhau y gallwn baratoi'n effeithiol at y gyllideb a darparu lefel briodol o fanylder yn ein dogfennau ar gyfer y gyllideb, gan hefyd sicrhau cymaint o amser â phosibl i'r Senedd graffu arnynt.

Mae Rheol Sefydlog 20.6 yn gwneud darpariaeth i'r Pwyllgor wneud newidiadau i'r amserlen ar gais y Llywodraeth. Yn ddarostyngedig i hyn, ac ar y ddealltwriaeth y byddwn yn darparu amserlen gadarn cyn gynted â phosibl ar ôl i Lywodraeth y DU wneud cyhoeddiad ynghylch ei Chyllideb, mae'r Trefnydd wedi nodi ein bod yn bwriadu cyhoeddi'r Gyllideb ddrafft amlinellol a'r Gyllideb ddrafft fanwl gyda'i gilydd ar **12 Rhagfyr 2023**, a'r Gyllideb derfynol ar **27 Chwefror 2024**.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Tudalen y pecyn 4

Fel y gwnaethom drafod, byddai'r dyddiadau hyn yn golygu bod angen i'r Pwyllgor Cyllid gyhoeddi ei adroddiad ar y Gyllideb Ddrafft ar neu cyn dydd Llun 5 Chwefror er mwyn gallu cynnal y ddadl ar y Gyllideb Ddrafft ddydd Mawrth 6 Chwefror.

Rwyf yn parhau i fod yn ymwybodol o Reol Sefydlog 20.5 a'r trefniadau y cytunwyd arnynt rhwng Llywodraeth Cymru a'r Senedd ynghylch y cyfnod ar gyfer craffu. Mae Rheol Sefydlog 20.5 yn darparu, o dan amgylchiadau 'arferol', fod y Pwyllgor Cyllid yn cael wyth wythnos i adrodd ar gynigion y gyllideb amlinellol a phum wythnos i bwllgorau ystyried cynigion manwl y gyllideb. Er na ellir galw'r flwyddyn hon yn flwyddyn 'arferol' o dan y fersiwn bresennol o'r Rheolau Sefydlog a Phrotocol y Gyllideb, rydym wedi ymrwymo o hyd i sicrhau'r craffu llawnaf posibl ar ein cynigion gwario. O ganlyniad, byddai'r amserlen yr wyf wedi'i hamlinellu'n galluogi saith wythnos a phedwar diwrnod i graffu ar y Gyllideb Ddrafft, sef pedair wythnos a phedwar diwrnod eistedd a thair wythnos nad ydynt yn wythnosau eistedd.

Pe bai cyhoeddiad y Canghellor yn ddigon cynnar i ganiatáu amser ychwanegol i baratoi'r Gyllideb Ddrafft a chraffu arni, byddwn i'n bwriadu ailystyried y dyddiadau cyhoeddi.

Fel yn y blynyddoedd diwethaf, gan gydnabod yr effaith ar y Senedd, rwyf yn fwy na pharod i gefnogi gwaith craffu rhag-gyllidebol y Pwyllgor a byddaf yn parhau i ddarparu gwybodaeth i'r Pwyllgor cyn toriad yr haf ynghylch ffactorau amrywiol y gellir ei defnyddio i gefnogi cynllunio ar gyfer cyllidebau yn y dyfodol.

Rwyf yn ddiolchgar am ddealltwriaeth y Pwyllgor a hyderaf fod y trefniadau hyn yn dderbyniol o gofio'r amgylchiadau sy'n cael eu gyrru, unwaith eto, gan ffactorau allanol y tu hwnt i'n rheolaeth.

Yn gywir,

Rebecca Evans AS/MS
Y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol
Minister for Finance and Local Government

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: LG/PO/217/2023

Elin Jones AS
Llywydd
Cadeirydd y Pwyllgor Busnes
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

SeneddBusnes@senedd.cymru

22 Mehefin 2023

Annwyl Elin,

O dan Reol Sefydlog 20, fel y Gweinidog â chyfrifoldeb dros Fusnes y Senedd, mae'n ofynnol imi ysgrifennu at y Pwyllgor Busnes bythefnos cyn diwedd tymor yr haf i nodi amserlen ar gyfer pryd y caiff Cyllideb Ddrafft 2024-25 ei gosod, a chynnig y gyllideb flynyddol ei gyflwyno.

Nid yw Canghellor y Trysorlys wedi cyhoeddi dyddiad y digwyddiad cyllidol eto pan fyddwn yn cael gwybod union fanylion ein setliad cyllidebol ar gyfer blwyddyn ariannol 2024-25. Er bod gennym eisoes ddyraniadau cyllidebol dangosol o dan yr Adolygiad o Wariant amflwyddyn, mae'r pwysau sylweddol yn sgil chwyddiant ers yr Adolygiad hwnnw, ynghyd â llawer o ansicrwydd hyd nes y caiff ein setliad terfynol ei gadarnhau, yn golygu ein bod yn debygol o wynebu dewisiadau heriol unwaith y byddwn yn gwybod beth fydd ein setliad. O ganlyniad, yr unig ddewis call unwaith eto yw dilyn amserlen gyllidebol debyg i amserlen y blynyddoedd diwethaf, sef cyhoeddi ein cyllideb ddrafft tua diwedd tymor yr hydref.

Mae cyhoeddi cyllideb ddrafft wrth ddysgu manylion ein setliad cyllidebol terfynol mor hwyr yn creu heriau o ran datblygu cynlluniau gwario adrannau ac o ran gwaith craffu'r Senedd. Mae'r amserlen yr ydym yn bwriadu ei dilyn yn cydnabod yr angen i ddarparu digon o amser i sicrhau y gallwn baratoi'n effeithiol at y gyllideb a darparu lefel briodol o fanylder yn ein dogfennau ar gyfer y gyllideb, gan hefyd sicrhau cymaint o amser â phosibl i'r Senedd graffu arnynt.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 6
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae Rheol Sefydlog 20.6 yn gwneud darpariaeth i'r Pwyllgor wneud newidiadau i'r amserlen ar gais y Llywodraeth. Yn ddarostyngedig i hyn, ac ar y ddealltwriaeth y byddwn yn darparu amserlen gadarn cyn gynted â phosibl ar ôl i Lywodraeth y DU wneud cyhoeddiad ynghylch ei Chyllideb, hoffwn nodi yn awr ein bod yn bwriadu cyhoeddi'r Gyllideb ddrafft amlinellol a'r Gyllideb ddrafft fanwl gyda'i gilydd ar **12 Rhagfyr 2023**, a'r Gyllideb derfynol ar **27 Chwefror 2024**.

Wrth gynnig y dyddiadau hyn, rwyf yn ymwybodol o Reol Sefydlog 20.5 a'r trefniadau y cytunwyd arnynt rhwng Llywodraeth Cymru a'r Senedd ynghylch y cyfnod ar gyfer craffu. Mae Rheol Sefydlog 20.5 yn darparu, o dan amgylchiadau 'arferol', fod y Pwyllgor Cyllid yn cael wyth wythnos i adrodd ar gynigion y gyllideb amlinellol a phum wythnos i bwyllgorau ystyried cynigion manwl y gyllideb. Er na ellir galw'r flwyddyn hon yn flwyddyn 'arferol' o dan y fersiwn bresennol o'r Rheolau Sefydlog a Phrotocol y Gyllideb, rydym wedi ymrwymo o hyd i sicrhau'r craffu llawnaf posibl ar ein cynigion gwario. O ganlyniad, byddai'r amserlen yr wyf wedi'i hamlinellu'n galluogi saith wythnos a phedwar diwrnod i graffu ar y Gyllideb Ddrafft, sef pedair wythnos a phedwar diwrnod eistedd a thair wythnos nad ydynt yn wythnosau eistedd.

Byddai'r dyddiadau hyn yn golygu y byddai angen i'r Pwyllgor Cyllid gyhoeddi ei adroddiad ar y Gyllideb Ddrafft ar neu cyn dydd Llun 5 Chwefror er mwyn gallu cynnal y ddadl ar y Gyllideb Ddrafft ddydd Mawrth 6 Chwefror. Mae'r Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol wedi trafod hyn â Chadeirydd y Pwyllgor Cyllid i ofyn a ellir darparu ar gyfer y trefniant hwn.

Mae'r Gweinidog yn ysgrifennu'n ffurfiol at Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid i geisio dealltwriaeth y Pwyllgor o gofio'r amgylchiadau. Hoffai'r Gweinidog a minnau achub ar y cyfle yn y Pwyllgor Busnes i ofyn am gadarnhad gan fy nghyd-Reolwyr Busnes y byddent yn gefnogol yn yr un modd.

Rwyf yn ddiolchgar am ddealltwriaeth y Pwyllgor a hyderaf fod y trefniadau hyn yn dderbynol o gofio'r amgylchiadau sy'n cael eu gyrru gan ffactorau allanol y tu hwnt i'n rheolaeth.

Yn gywir,

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Eitem 3

Yn rhinwedd paragraff(au) ix o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein Cyf: RE/182/2023

Peredur Owen Griffiths AS
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
SeneddFinance@senedd.cymru

15 Mehefin 2023

Annwyl Peredur,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 9 Mai ynghylch adolygiad y Pwyllgor Cyllid o'r Datganiad o Egwyddorion y mae'r Pwyllgor yn disgwyl i gyrff a ariennir yn uniongyrchol gadw atynt wrth wneud cynigion cyllidebol.

Gofynnoch am fy marn ar y gyllideb atodol/proses amcangyfrifo ar gyfer cyrff a ariennir yn uniongyrchol ac a yw'r trefniadau presennol yn darparu digon o hyblygrwydd neu a ellid cryfhau'r broses drwy'r Rheolau Sefydlog neu drwy wneud newidiadau i'r egwyddorion eu hunain.

Yn fy marn i, mae'r Datganiad o Egwyddorion yn parhau i fod yn ganllaw defnyddiol i gyrff a ariennir yn uniongyrchol ac yn parhau i fod yn addas i'r diben. Tystiolaeth o hyn yw'r lefel ddefnyddiol o wybodaeth a ddarparwyd gan gyrff a ariennir yn uniongyrchol wrth iddynt gyflwyno gwybodaeth gyllidebol i'r Pwyllgor cyn i gyllidebau atodol gael eu cyflwyno. Er nad ydw i o reidrwydd yn gweld angen ffurfiol i'r arfer hwn drwy wneud newidiadau i'r Rheolau Sefydlog, byddwn yn barod i gefnogi cynnig o'r fath, ar yr amod nad yw unrhyw newidiadau yn cwtogi nac yn cyfyngu ar amserlenni Llywodraeth Cymru ar gyfer paratoi cyllidebau.

Mae Gweinidogion Cymru yn parhau i fod yn ymrwymedig i weithio gyda Phwyllgorau'r Senedd i gynhyrchu gwybodaeth gyllidebol yn y modd mwyaf tryloyw ac agored posibl. Yn hyn o beth, byddaf yn parhau i ddarparu gwybodaeth i'r Pwyllgor Cyllid cyn toriad yr haf ar wahanol ffactorau y gellir eu defnyddio i lywio'r broses o gynllunio cyllidebau yn y dyfodol. Byddaf wrth gwrs yn parhau i fynychu'r Pwyllgor Cyllid i gefnogi gwaith craffu'r Pwyllgor ar ein cyllidebau blynyddol ac atodol.

Yn gywir,

Rebecca Evans AS/MS
Y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Correspondence.Rebecca.Evans@gov.wales
Gohebiaeth.Rebecca.Evans@llyw.cymru

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 22
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

**Ombwdsmon
Ombudsman**
Cymru • Wales

Eich cyf:

Gofynnwch Michelle Morris
am:

Ein cyf: MAM/CV/mm

Dyddiad: 12 Mehefin 2023

Peredur Owen Griffiths
Cadeirydd, Pwyllgor Cyllid
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

Drwy ebost yn unig
seneddfinance@senedd.wales

Annwyl Peredur

Adolygiad o'r Datganiad o Egwyddorion

Diolch am eich llythyr dyddiedig 4 Mai ac am y cyfle i roi sylwadau ar y Datganiad o Egwyddorion y mae'r Pwyllgor Cyllid yn disgwyl i Gyrff a Ariennir yn Uniongyrchol roi sylw iddynt yn eu cynigion ar gyfer y gyllideb.

Yn fy marn i, mae egwyddorion y gyllideb yn dal i fod yn briodol ac yn berthnasol ac rwyf wedi gweithio i wneud yn siŵr bod fy Amcangyfrifon a gyflwynwyd a'm cyflwyniadau Cyllideb Atodol yn parchu ac yn adlewyrchu'r egwyddorion hynny.

Mae'r wybodaeth a ddarparwyd gan y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol yn ddefnyddiol ar y cyfan. Mae tensiwn nad oes modd ei osgoi yma o ran y ffaith bod cael y wybodaeth honno yn gynnar yn ein helpu i baratoi'r Amcangyfrif drafft i fy Mhanel Cynghori ei ystyried, ond mae'n anochel y daw'r darlun ariannol yn gliriach ac yn fwy sicr wrth i amser fynd rhagddo.

Byddaf yn awr yn troi at broses y Gyllideb Atodol. Yn gyntaf, does gen i ddim barn gref ar newidiadau i Reolau Sefydlog er mwyn adlewyrchu'r ffordd y mae'r Pwyllgor a'r Cyrff a Ariennir yn Uniongyrchol yn gweithio'n ymarferol. Er nad yw'r

ombwdsmon.cymru
holwch@ombwdsmon.cymru
0300 790 0203
1 Ffordd yr Hen Gae, CF 35 5LJ
Rydym yn hapus i dderbyn ac ymateb i ohebiaeth yn y Gymraeg.

ombudsman.wales
ask@ombudsman.wales
0300 790 0203
1 Ffordd yr Hen Gae, CF 35 5LJ

Wydym yn hapus i dderbyn ac ymateb i ohebiaeth yn y Gymraeg. | We are pleased to accept and respond to correspondence in Welsh.

manylion hyn yn cael eu hadlewyrchu yn y Rheolau Sefydlog ar hyn o bryd, nid yw Rheolau Sefydlog yn rhwystro nac yn atal y dull gweithredu hwn.

Yn fwy cyffredinol, mae proses y Gyllideb Atodol yn hanfodol lle nad yw cyllidebau'n cynnwys unrhyw arian wrth gefn, lle nad oes modd cario cyllid o un flwyddyn i'r llall a lle nad ydym yn gallu dal cronfeydd wrth gefn. Mae hynny'n golygu mai proses y Gyllideb Atodol yw'r unig fecanwaith i ddelio â phwysau cyllidebol sylweddol yn ystod y flwyddyn. Yn achos fy swyddfa i, fel y gwyddoch, mae'r rhain yn debygol o fod naill ai'n gostau dyfarniad cyflog (sydd y tu hwnt i fy rheolaeth i) neu'n gostau cyfreithiol sy'n gysylltiedig â herio penderfyniadau Panel Dyfarnu Cymru mewn achosion Cod Ymddygiad (neu o bosib yn gysylltiedig â heriau cyfreithiol i fy mhenderfyniadau gwaith achos ar gwynion gwasanaeth cyhoeddus). Dros y blynyddoedd diwethaf, mae costau cyfreithiol ychwanegol wedi bod yn ganlyniad i achosion Cod Ymddygiad.

O dan y trefniadau presennol, dim ond dau gyfle sydd ar gael i gyflwyno Cyllidebau Atodol – yn gynnar yn y flwyddyn ariannol neu ym mis Ionawr y flwyddyn ganlynol. Mae'r Gyllideb Atodol gynnar yn werthfawr ond, gan ei bod mor gynnar yn y flwyddyn, mae digon o amser i bwysau ddod i'r amlwg ar ôl y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno. Nid yw proses yr ail Gyllideb Atodol yn arwain at benderfyniad tan fis Mawrth, sy'n agos iawn at ddiwedd y flwyddyn. Pe bai Cyllideb Atodol yn aflwyddiannus, nid yw hyn yn rhoi amser i geisio arbed arian ar sail argyfwng, gan geisio lleihau nifer y staff, gohirio taliadau contract neu gymryd camau eraill i osgoi gorwario a'r cyfrifon cymwys dilynol. Felly, byddai Cyllideb Atodol canol blwyddyn (a fydd o bosib yn cael ei hystyried ar yr un pryd ag Amcangyfrifon Cyrff a Ariennir yn Uniongyrchol ar gyfer y flwyddyn ganlynol) yn werthfawr iawn.

O ran materion cyllidebol mwy cyffredinol, hoffwn symud tuag at ddatblygu cynllun cyllideb tair blynedd, a byddaf yn ei rannu â'r Pwyllgor. Rwy'n cydnabod yr anawsterau sy'n gysylltiedig â chyllidebu am sawl blwyddyn, ond rwy'n credu y gallai rhannu hyn â'r Pwyllgor fod yn ddefnyddiol i'r pwyllgor hwnnw. Byddwn yn croesawu unrhyw sicrwydd pellach ynghylch y cyllid y gallai'r Pwyllgor ei roi dros y blynyddoedd sydd i ddod.

Yn gywir

Michelle Morris
Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus

1 Cwr y Ddinas / 1 Capital Quarter

Caerdydd / Cardiff

CF10 4BZ

Peredur Owen Griffiths AS
Cadeirydd, Y Pwyllgor Cyllid
Y Senedd
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

Tel / Ffôn: 029 2032 0500

Fax / Ffacs: 029 2032 0600

Textphone / Ffôn testun: 029 2032 0660

Drwy e-bost at CyllidSenedd@Senedd.cymruyn.unig

Cyfeirnod: AC/363/caf

Dyddiad cyhoeddi: 16 Mehefin 2023

Annwyl Peredur

Adolygiad o'r Datganiad o Egwyddorion

Diolch am eich llythyr dyddiedig 4 Mai 2023 yn gofyn am farn ar y Datganiad o Egwyddorion (yr Egwyddorion) ac ar y gyllideb/proses amcangyfrif atodol.

Rwy'n ymateb fel Archwilydd Cyffredinol mewn dau allu a chyda chytundeb Cadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru, ar ei rhan hithau hefyd. Y ddau allu y byddaf yn ymateb ynddynt fel Archwilydd Cyffredinol yw (a) fel Prif Weithredwr Swyddfa Archwilio Cymru, sef y "person perthnasol" yn ystyr adran 124(3) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (h.y., corff sy'n derbyn arian o Gronfa Gyfunol Cymru (WCF), fel y'i cymeradwyir gan gynigion cyllideb blynyddol ac atodol), a (b) fel rheolydd materion o'r CGC.

Datganiad o Egwyddorion

Wrth edrych ar yr Egwyddorion o'r newydd, ymddengys eu bod yn hepgor rhai ystyriaethau allweddol sy'n berthnasol i broses gyllideb/amcangyfrif briodol ar gyfer

cyrff a ariennir yn uniongyrchol (DFBs). Rwy'n credu bod hyn yn peryglu gyrru agwedd anghybwys.

Credaf y byddai'n ddefnyddiol cynnwys rhywfaint o gydnabyddiaeth i'r Egwyddorion yn y cyflwyniad i'r Egwyddorion o'r rheswm pam fod gan y DFBs broses gyllideb/amcangyfrif benodol, er mwyn sicrhau nad yw hynny'n cael ei anwybyddu.

Mae pob un o'r cyrff sy'n cael eu hariannu'n uniongyrchol yn cyflawni swyddogaethau sy'n angenrheidiol ar gyfer gweithrediad iach cyffredinol democratiaeth seneddol a gweinyddiaeth dda. Mae hyn yn cynnwys, ymhlith pethau eraill, graffu ar Weinidogion Cymru (y weithrediaeth) a'r sector cyhoeddus ehangach, a mesurau diogelu rhag camddefnyddio arian cyhoeddus gan y llywodraeth. Er y dylai cyrff sy'n cael eu hariannu'n uniongyrchol, wrth gwrs, fod yn ymwybodol o'r pwysau ehangach ar bwrs y cyhoedd, mae risgiau o ran clymu eu cyllid yn rhy agos at amrywiadau tymor byr mewn grant bloc neu adnoddau cyffredinol Llywodraeth Cymru.

Er mwyn i Fyrddau Diogelu Plant a'u cefnogaeth i'r Senedd fod yn effeithiol, mae angen iddynt weithredu'n annibynnol ar y weithrediaeth, gan gynnwys o ran penderfyniadau ar eu cyllid. Yn benodol, er mwyn cynnal gweithrediad priodol DFBs, mae angen cadw penderfyniadau ar ariannu DFBs ar wahân i flaenoriaethu gwariant llywodraeth weithredol Gweinidogion Cymru. Yn unol â hynny, mae'r gyfraith yn ei gwneud yn ofynnol i bob un o'r DFBs gyflwyno cyllideb/amcangyfrif ar wahân i'w ystyried gan y Pwyllgor Cyllid, yn hytrach na darparu bod hyn yn cael ei gynnwys o'r cychwyn cyntaf yng nghynigion cyllideb Gweinidogion Cymru.

O fewn y testun o dan y pennawd "Dull Egwyddorion" credaf y byddai'n ddefnyddiol cynnwys rhywfaint o adlewyrchiad pellach o'r pwynt sylfaenol a amlinellir uchod. Byddwn yn awgrymu cynnwys llinell neu ddwy i ddweud y dylid gwneud ceisiadau am y gyllideb yn llawn i'r adnoddau sydd eu hangen ar y Bwrdd i ymgymryd â'i swyddogaethau statudol yn briodol, gan gynnwys o ran arwyddocâd cyfansoddiadol y swyddogaethau hynny yn y tymor byr a'r tymor hir.

Byddwn hefyd yn awgrymu adolygu paragraff 5 fel ei fod yn gymesur i bob pwrpas. Awgrymaf ychwanegu at y diwedd, "Ni ddylai cyrff sy'n cael eu hariannu'n uniongyrchol ychwaith gymryd yn ganiataol bod yn rhaid i ostyngiad yn y grant bloc arwain at ostyngiad mewn cyllid."

Ar lefel ychydig yn fwy gweithredol, nodaf fod paragraff 8 o'r Egwyddorion yn dweud:

Bydd y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd yn rhoi gwybodaeth i'r Pwyllgor Cyllid cyn toriad yr haf ar wahanol ffactorau y gellir eu defnyddio i lywio cynlluniau cyllideb yn y dyfodol, megis y canllawiau diweddaraf ar gylch gwaith cyflogau'r sector cyhoeddus, rhagolygon datchwyddo cynnyrch domestig gros, rhagolygon trethi datganoledig ac asesiad gorau posibl Llywodraeth Cymru o'r lefel gyffredinol o gyllid sydd ar gael yn y blynyddoedd i ddod. Bydd y wybodaeth hon yn cael ei hanfon ymlaen at gyrff sy'n cael eu hariannu'n uniongyrchol gan y Pwyllgor Cyllid i'w hystyried.

Mae hyn yn rhesymol ynddo'i hun. Fodd bynnag, roedd yr asesiad a dderbyniwyd yn llythyr y Gweinidog atoch ar 14 Gorffennaf 2022 o'r lefel gyffredinol o gyllid sydd ar gael yn y blynyddoedd i ddod yn dweud y byddai "*ychydig iawn o dwf mewn adnoddau dros y ddwy flynedd nesaf,*" ond nad oedd yn meintioli hyn a dim ond rhai ystadegau cyd-destunol a ddarparwyd, megis y rhai sy'n ymwneud â diffyg cyllidol Llywodraeth y DU. Nid oedd asesiad mor anfesuredig o gymorth ymarferol mawr i Fyrddau Gwirfoddol a Lleiafrifoedd Ethnig sy'n ceisio cyflawni'r Egwyddorion, yn enwedig yr hyn a nodir ym mharagraff 3, "*Dylid gosod ceisiadau am y gyllideb yng nghyd-destun y sefyllfa ariannu ariannol hirdymor yng Nghymru.*"

Byddai'n ddefnyddiol felly pe bai'r Datganiad yn cael ei ddiwygio i'w gwneud yn ofynnol i'r Gweinidog ddarparu amcangyfrif rhifiadol o'r lefel gyffredinol o gyllid sydd ar gael yn y blynyddoedd i ddod, yn ddelfrydol o ran newid cyffredinol canrannol fesul blwyddyn. Rwy'n sylweddoli, wrth gwrs, ei bod anochel y bydd ansicrwydd, ond byddai mynegiant o'r amcangyfrif o ran ystod o newidiadau canrannol o gwmpas pwynt canol, serch hynny, yn ddefnyddiol.

Y broses gyllideb/amcangyfrif atodol

Nid wyf yn gweld angen dybryd am ddiwygio Rheolau Sefydlog i gynnwys darpariaeth i Fyrddau Seilwaith Gwirfoddol i ddarparu memorandwm esboniadol yn gynt na'r gofyniad presennol pan fydd Llywodraeth Cymru yn cyflwyno ei chynnig Cyllideb Atodol. Yn amlwg, yn ymarferol, mae unrhyw amrywiad arfaethedig yn cydfynd â deunydd esboniadol angenrheidiol, ac er budd y Bwrdd Gweinidogaeth i wneud hynny yw llywio ystyriaeth y Pwyllgor. Os yw hynny'n gweithio er boddhad y Pwyllgor, nid wyf yn credu bod angen diwygio'r Rheolau Sefydlog, yn enwedig os yw hynny'n dileu'r cwmpas presennol ar gyfer pragmatiaeth a hyblygrwydd.

Gwelliant mwy defnyddiol fyddai ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru roi rhybudd i'r Archwilydd Cyffredinol (fel rheolwr CGC) o'u bwriad i gyflwyno unrhyw gynnig cyllideb atodol. Yn fy swyddogaeth reolwr, mae'n ofynnol i mi awdurdodi mater cyfreithlon arian gan CGC. Nid yw pob cynnig cyllidebol atodol yn cynnwys amrywiadau arfaethedig ar gyfer Swyddfa Archwilio Cymru (y byddai'r Archwilydd

Cyffredinol yn ymwybodol ohonynt), a chan nad yw Llywodraeth Cymru yn hysbysu'r Archwilydd Cyffredinol (na staff Swyddfa Archwilio Cymru sy'n gweithio ar ei ran) o'u bwriad i gyflwyno cynigion o'r fath, rhaid treulio amser yn gwirio ar gyfer cyflwyno cynigion o'r fath. Byddai diwygio Rheolau Sefydlog i fynnu hysbysiad o'r fath yn cynorthwyo effeithlonrwydd ac yn lleihau'r siawns fach o gamgymeriad.

Yr eiddoch yn gywir

ADRIAN CROMPTON
Archwilydd Cyffredinol Cymru

Peredur Owen Griffiths AS
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid

Drwy e-bost

23 Mehefin 2023

Annwyl Peredur

Diolch am eich llythyr dyddiedig 4 Mai 2023 a'r cyfle i gyfrannu at yr Adolygiad o'r Datganiad o Egwyddorion.

Mae Comisiwn y Senedd yn cefnogi'r Datganiad o Egwyddorion fel ffordd effeithiol i ddatblygu cynigion cyllidebol, a gwneud y cynigion hynny. Fel Comisiwn byddwn yn cael papur gan Fwrdd Gweithredol Comisiwn y Senedd yn ein cyfarfod ym mis Gorffennaf. Mae'r papur hwn yn nodi'n fanwl sut y bydd adnoddau'n cael eu blaenoriaethu a'u rheoli dros y tymor canolig (dros dair blynedd) ac mae'r Datganiad o Egwyddorion wrth wraidd y dull gweithredu hwn.

Mae'r dull cynllunio tymor canolig hwn wedi'i nodi yn Fframwaith Darparu Adnoddau Tymor Canolig Comisiwn y Senedd a drafodwyd gan Fwrdd Gweithredol Comisiwn y Senedd ar 16 Mehefin. Bydd y Fframwaith Darparu Adnoddau Tymor Canolig hwn yn ein galluogi ymhellach i ddangos bod y Comisiwn yn cadw at y Datganiadau o Egwyddorion.

O edrych ar wariant a chyllid y dyfodol o safbwynt tymor canolig, bydd yn llawer mwy tebygol y gall Cyrff a Ariennir yn Uniongyrchol gynllunio a blaenoriaethu dyrannu adnoddau a byddai'n ddefnyddiol pe bai amcangyfrifon cyllid ar gael yn y dyfodol i alluogi'r cyrff hynny i fodloni'r Datganiad o Egwyddorion yn well.

Mae gan y Cyrff a Ariennir yn Uniongyrchol gyfrifoldebau statudol ac mae gan bob un rôl benodol o fewn fframwaith ehangach ar gyfer goruchwylio Llywodraeth Cymru a'r sector cyhoeddus yn fwy eang yng Nghymru. Byddai'n ddefnyddiol pe bai hyn yn cael ei gydnabod yn gryfach o fewn y Datganiad o Egwyddorion a phe bai'r cyrff, oherwydd eu hangen i weithredu'n annibynnol ar y weithrediaeth, yn cael cyllideb benodol a phroses amcangyfrifon wedi'i nodi.

Gwnaethoch hefyd ofyn am sylwadau ar ein barn ar y gyllideb atodol a'r broses amcangyfrifon. Mae'r gyllideb atodol a'r broses amcangyfrifon yn fecanwaith defnyddiol a hyblyg i ddelio â materion yn ystod y flwyddyn. Gan nad oes modd i'r Cyrff a Ariennir yn Uniongyrchol reoli pwysau sylweddol annisgwyl yn ystod y flwyddyn, fel cynnal cronfeydd wrth gefn, mae'n hanfodol

Senedd Cymru
Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

 Sulafa.Thomas@senedd.cymru
 0300 200 6227

Welsh Parliament
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

 Sulafa.Thomas@senedd.wales
 0300 200 6227

cadarnhau canlyniad cyllidebau atodol a gyflwynwyd er mwyn rheoli adnoddau'n effeithiol yn ystod y flwyddyn. At hynny, mae angen cydnabod bod cyllidebau atodol y cyrff yn destun yr amserlen ar gyfer cyllideb atodol gyffredinol Llywodraeth Cymru y maent yn rhan ohoni.

Fel y dywedais yn gynharach, o wella'r dull o gyllidebu yn y tymor canolig a rhoi mwy o sicrwydd ar gyllid yn y blynyddoedd i ddod, byddai'n helpu i liniaru pwysau annisgwyl ac yn ein gwneud yn llai dibynnol ar y gyllideb atodol a'r broses amcangyfrifon.

Gobeithio bod y sylwadau hyn o gymorth.

Yn gywir

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ken Skates AS'. The signature is fluid and cursive, with a large initial 'K' and 'S'.

Ken Skates AS

copi at Gomisiynwyr y Senedd, Manon Antoniazzi, Ed Williams

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg | We welcome correspondence in Welsh or English.

Y
Comisiwn
Etholiadol

The
Electoral
Commission

David Rees AS
Dirprwy Lywydd
Cadeirydd, Pwyllgor y Llywydd
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

08 Mehefin 2023

Annwyl Gadeirydd,

Adolygiad o'r Datganiad o Egwyddorion

Diolch am y gwahoddiad i roi sylwadau ar ddatganiad o egwyddorion arfaethedig y Pwyllgor Cyllid ar gyfer craffu ariannol. Rydym wedi casglu safbwyntiau o fewn y Comisiwn Etholiadol a gobeithiwn y bydd yr adborth a ddarperir o ddefnydd wrth lywio ymateb Pwyllgor y Llywydd.

Mae'r Comisiwn yn cefnogi'r eglurder a ddarparwyd drwy gael datganiad o egwyddorion ar gyfer y Pwyllgor Cyllid. Yn amlwg, mae'r datganiad hwn yn seiliedig ar gredoau a bwriadau, ac mae'r datganiadau wedi'u deall a'u cefnogi i raddau helaeth. Fodd bynnag, croesawir eglurhad pellach ar ddefnydd yr egwyddorion.

Nodir isod ein barn ar egwyddorion 3 i 7.

Egwyddor 3. Dylid gosod ceisiadau cyllideb yng nghyd-destun y sefyllfa cyllido ariannol hirdymor yng Nghymru a'r pwysau cyllido yn y sector cyhoeddus ehangach.

- Awgrymw'n fod cyd-destun y pwysau yn cael ei egluro cyn i'r cynigion gael eu cwblhau er mwyn sicrhau bod blaenoriaethau arfaethedig yn alinio â disgwyliadau ar fforddiadwyedd ac yn canolbwyntio ar flaenoriaethau'r Senedd.

Egwyddor 4. Dylai ceisiadau ddangos sut y bydd amcanion blynyddol ac amlfwydd yn cael eu blaenoriaethu, eu monitro a'u cyflawni.

- Cytunwn fod angen gwerthfawrogi cyd-destun ar setliadau un flwyddyn, gan gysylltu â blaenoriaethau tymor canolig a thymor hwy a chael hyder bod cynnydd ar y trywydd iawn.

Egwyddor 5. Ni ddylai cyrff a ariennir yn uniongyrchol gymryd cynnydd mewn cyllid yn ganiataol, ni waeth y newid mewn bloc grant, gan fydd unrhyw gynnydd i'w cyllid yn gostwng yr adnoddau sydd ar gael i gyrff cyhoeddus datganoledig eraill.

- Cytunwn y dylai mesurau osgoi costau yn cynyddu. Fodd bynnag, bydd angen rhoi ystyriaeth i'r hyn a ystyrir yn bwysau chwyddiannol anosgoadwy, yn enwedig dyfarniadau cyflog a gytunwyd a chynnydd cytundebol anosgoadwy. Yn ogystal, gall gostyngiadau mewn termau real gael effeithiau ar allbynnau a chanlyniadau ac felly awgrymwn fod angen i'r rhain gael eu nodi'n glir.

Egwyddor 6. Dylai cyrff a ariennir yn uniongyrchol geisio gwella prosesau a chynyddu effeithlonrwydd yn barhaus.

- Cytunwn y dylai effeithlonrwydd barhau i ffurfio elfen allweddol o gais cytbwys.
- *Pwynt eglurder: A yw'r egwyddor hwn yn awgrymu y dylid nodi effeithlonrwydd yn glir ac fel rhan o brosesau'r cais? A fydd hyn hefyd yn ystyried diwedd gwasanaethau penodol nad ydynt yn cael eu canfod i fod yn werth da a/neu yn amhosibl ei fforddio?*

Egwyddor 7. Lle gofynnir am unrhyw gynnydd mewn cyllid, dylai'r rhain gael eu hategu gan dystiolaeth o'r angen, y buddiant a'r ceisiadau a wnaed i ostwng costau o'r fath. Hefyd, dylid meintoli a gwneud yn glir y canlyniadau o beidio â chael y cynnydd mewn adnoddau.

- Cytunwn y dylid cyfiawnhau twf gwariant ar fuddiannau disgwylidig ac allbynnau a chanlyniadau canfyddedig. Fodd bynnag, awgrymwn y dylid hefyd rhoi ystyriaeth i elfennau eraill cyflawni canlyniadau, gan gynnwys canfyddiadau'r cyhoedd, capasiti sefydliadol a defnydd effeithiol o adnoddau, i sicrhau bod achos cytbwys o werth am arian yn cael ei ystyried.
- A ellid rhoi ystyriaeth i amlygu risgiau allweddol a/neu sylweddol o fewn y cynigion?

Diolch yn fawr i chi eto am y cyfle i roi sylwadau, gobeithiaf fod ein hymateb yn ddefnyddiol.

Yr eiddoch yn gywir,

Shaun McNally CBE
Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

1 Cwr y Ddinas / 1 Capital Quarter

Caerdydd / Cardiff

CF10 4BZ

Peredur Owen Griffiths AS

Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid

Senedd Cymru

Ffôn / Phone: 029 20 320500

ffacs / ffacs: 029 2032 0600

Textphone / Ffôn testun: 029 2032 0660

info@audit.wales / post@archwilio.cymru

www.audit.wales / www.archwilio.cymru

Trwy e-bost

Cyfeirnod: KC23002/AC364/caf

Dyddiad cyhoeddi: 26 Mehefin 23

Annwyl Peredur

Diolch am ymweld â'n swyddfa newydd yng Nghaerdydd ym mis Mai. Gobeithiwn eich bod yn cytuno ei fod yn darparu amgylchedd rhagorol i'n staff gydweithio – gan elwa ar eu lles a'u hansawdd archwilio - tra'n arbed arian i'r pwrs cyhoeddus.

Fe welwch o'n [Hadroddiad Blynyddol a Chyfrifon](#) a gyhoeddwyd yn ddiweddar ein bod wedi cyflawni'r prosiect hwn am gryn dipyn yn llai na'r hyn a amcangyfrifwyd yn wreiddiol. Cost cyfalaf terfynol y symudiad oedd £351,000 o'i gymharu â'r amcangyfrif gwreiddiol o £575,000.

Fel y nodir yn ein [Hamcangyfrif Atodol ar gyfer 2022-23](#) rydym yn disgwyl cyflawni arbedion blynyddol parhaus o tua £220,000 o'i gymharu â chost y swyddfa flaenorol. Rydym yn falch o hyn a'r ymagwedd a gymerwyd gennym at y cynnig:

- Gwnaethom gyflawni arbedion cyfalaf wrth symud, i raddau helaeth, trwy wneud y defnydd gorau o ddodrefn ac offer.
- Gwariwyd £274,000 ar y cynllun gosod, ac aeth £250,000 ohono i fusnesau bach a chanolig yng Nghymru a'r gweddill i fusnesau bach a chanolig yn y DU.
- Gwnaethom ddefnyddio dull economi gylchol gan dynnu tua £150,000 o werth cymdeithasol o'r symud drwy, er enghraifft, aildefnyddio ffitiadau'r tenant blaenorol, ail-bwrpasu storio a waredwyd gan denant arall, defnyddio deunyddiau wedi'u hailgylchu a rhoi paent dros ben i denant arall. Mae dadansoddiad llawnach ynghlwm wrth y llythyr hwn yn Atodiad A.
- Gan fod ein gofod wedi gostwng 40%, rhoddon ni ddodrefn ac offer na allem ddod â nhw gyda ni i sefydliadau cyhoeddus a thrydydd sector a mentrau

Tudalen 1 o 5 - Please contact us in Welsh or English / Cysylltwch â ni'n Gymraeg neu'n Saesneg.

Rydym yn dal i drafod gyda landlord ein hen swyddfa yn Heol y Gadeirlan ar y setliad adfeiliedig terfynol ar gyfer yr eiddo hwnnw. Yn seiliedig ar drafodaethau hyd yma, rydym wedi gwneud digon o ddarpariaeth yn ein Hadroddiad Blynnyddol a'n Cyfrifon ar gyfer 2022-23 ac wedi nodi digon o arian parod yn ein Hamcangyfrif ar gyfer 2023-24 i dalu'r costau hyn.

Ein swyddfa yng Ngogledd Cymru

Fel y trafodwyd yn ystod eich ymweliad, cam nesaf prosiect 'Gweithleoedd y Dyfodol' yw adleoli ein swyddfa yn Abergele i swyddfeydd Llywodraeth Cymru yn Sarn Mynach, Cyffordd Llandudno. Bydd y symudiad hwn yn gofyn am Amcangyfrif Atodol yn 2023-24 at ddibenion cyfrifeg technegol IFRS16 yn unig, ac mae hyn ynghlwm wrth y llythyr hwn. Mae'r gofynion adnoddau ac arian parod ar gyfer y symud yn fach iawn a chaniatawyd iddynt yn ein Hamcangyfrif ar gyfer 2023-24 ac felly nid oes angen unrhyw gais atodol am gyllid.

Bydd y cam hwn yn manteisio ar lety sector cyhoeddus heb ei ddefnyddio yn ddigonol yng Ngogledd Cymru, gan fod o fudd i Archwilio Cymru a'r sector cyhoeddus yng Nghymru yn fwy cyffredinol. Rydym yn disgwyl cyflawni arbedion blynnyddol o tua £30,000 o'r symudiad gan gyfrannu at y targed arbedion o £500,000 yn ein Hamcangyfrif blynnyddol.

Fel archwilwyr Llywodraeth Cymru, bu'n rhaid i ni ystyried a oedd y cam hwn yn peri unrhyw risg i'n safonau moesegol a'n hannibyniaeth. Rydym yn hyderus bod y risgiau hyn yn fach ac yn dderbyniol. Serch hynny, rydym am eu gwneud yn glir i'r Pwyllgor, fel y crybwyllwyd yn yr atodiad i'r llythyr hwn.

Peidiwch ag oedi cyn cysylltu â ni os oes unrhyw eglurhad pellach y gallwn ei roi.

Yn gywir

KATE CHAMBERLAIN
Cadeirydd, Swyddfa Archwilio
Cymru

ADRIAN CROMPTON
Archwilydd Cyffredinol
Cymru

Atodiad A

Dadansoddiad o wariant a Gwerth Cymdeithasol	£000au
 Cymru Lewyrchus	
Mwy o gyfleoedd i fusnesau lleol a busnesau bach a chanolig	
Busnes a ddyfarnwyd i BBaChau yng Nghymru (addas allan a dodrefn)	£250
Busnes a ddyfarnwyd i BBaChau yn y Deyrnas Unedig	£24
Gwerth cymdeithasol gwariant i BBaCh ac Economi Cymru lleol	£140
Canran o gyfanswm y gwariant i fusnesau BBaCh	78%
Effeithlonrwydd adnoddau a'r economi gylchol	
<p>Aildefnyddio ffitiadau, dodrefn ac offer</p> <ul style="list-style-type: none"> Addas - aildefnyddiwyd yr ystafelloedd cyfarfod tenantiaid, ceginau a charpedi blaenorol ac offer lle bynnag y bo'n ymarferol. Y prif newidiadau a wnaed oedd gwella ardal cawod a goleuadau LED. Dodrefn - aildefnyddiwyd o'n swyddfa flaenorol lle bo hynny'n bosibl o fewn cyfyngiadau gofod (gwerth gweddilliol £36.1) Aildefnyddiwyd cypyrddau wedi'u gosod a waredwyd gan gwmni arall, gan ddargyfeirio 1 tunnell o wastraff (arbedion o £15k) Cadeiriau'r swyddfa wedi'u hailwampio wedi'u caffael a'u defnyddio a ddefnyddir cadeiriau cyfarfod wedi'u haildefnyddio yn lle newydd Defnyddio deunyddiau wedi'u hailgylchu lle bo hynny'n bosibl Rhoi ein paent dros ben i denant arall i'w ddefnyddio 	<p>Cyfrannu at arbedion cyfalaf uchod</p> <p>Gwerth cymdeithasol a amcangyfrifir yn £150k (heb ei archwilio)</p>
 Cymru o gymunedau cydlynol	
<p>Rhoddion dodrefn ac offer dros ben i -</p> <ul style="list-style-type: none"> Tŷ Sardis, Opsionau Tai Dros Dro - Digartrefedd a chefnogi pobl, Rhondda Cynon Taf. Safle rhaglen Brechu Torfol, Bwrdd Iechyd Aneurin Bevan. Cwm Arian Ynni Adnewyddadwy, Sir Benfro – cymdeithas budd cymunedol sy'n gweithio ar brosiectau ynni gwyrdd, i ddodrefnu stiwdio gymunedol newydd a swyddfa gymunedol. Grŵp Gwasanaethau Gofal Sylfaenol a chymunedol - ystafell gyfarfod, swyddfa a chegin i symud uned aciwt oddi ar safle Tywysoges Cymru; ac ardal les a chyfarfod newydd ar y safle. Cymorth Allgymorth Mynediad Agored – Addysg a Chymorth i Deuluoedd, gan gefnogi darpariaeth ieuencid gyda'r nos newydd ym Mhen-y-bont ar Ogwr. CIC Annibyniaeth Gwerth, Sir Benfro – gofal a chymorth ymroddedig i unigolion sydd am fyw bywyd annibynnol a gweithgar. Tŷ Paul Sartori, Sir Benfro - elusen sy'n cefnogi hosbis gartref. 	Gwerth amcangyfrifedig o £30k gweddilliol y stoc bresennol
 Cymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang	
Lleihau allyriadau carbon - arbedion allyriadau ynni o 265t (bywyd les)	£100 o fuddion NPV
 Cymru fwy cyfartal	
<ul style="list-style-type: none"> Y Weinyddiaeth Ddodrefn Ymgysylltiedig a Sefydliad y Deillion Merthyr ar gyfer dodrefn cyfyngedig (30% gweithlu difreintiedig) Ymgysylltu â'r holl staff a grwpiau cynrychioliadol yn y dyluniad 	

(Ffigurau heb eu harchwilio – gwerth cymdeithasol yn seiliedig ar fesur gwerth cymdeithasol TOMS Cymru). Ni allwn adrodd yn gyhoeddus yn ein cyfrifon heb adolygiad pellach.

Tudalen 3 o 5 - Please contact us in Welsh or English / Cysylltwch â ni'n Gymraeg neu'n Saesneg.

Atodiad B

Safon Foesebol

Mae'r Safon Foesebol yn nodi na ddylai'r archwilydd penodedig fynd i fusnes gyda chorff y mae'n ei archwilio oni bai nad yw'n berthnasol i'r naill barti na'r llall a'i fod wedi'i drefnu ar sail hyd braich (ee, gan asiant).

Mae'r taliad oddeutu £29k y flwyddyn ar gyfer rhent a thâl gwasanaeth, sydd, sef 0.1% o'n gwariant blynyddol (a chyfran anfeidrol fach o incwm LIC), ymhell islaw materoliaeth.

Roedd yr eiddo'n cael ei gynnig gan Lywodraeth Cymru fel y nodir yn Ystadau Cymru, Cyd-leoli Ystadau a Phrotocol Trosglwyddo Tir, sy'n nodi 'Fel rhan o'r protocol trosglwyddo tir, dim ond i sefydliadau sector cyhoeddus eraill y mae eiddo sector cyhoeddus sydd ar gael i'w osod neu ei brynu ar gael i ddechrau yn unig.' Mae'r Protocol hefyd yn nodi bod yn rhaid ffurfioli trefniadau trwy brydlesi neu drefniadau trwyddedu. Gan nad yw'r safle'n cael ei farchnata'n gyhoeddus, ni allem ddefnyddio asiant (er ein bod yn ystyried eiddo eraill lle roedd asiant yn cymryd rhan).

Er nad ydynt wedi'u trefnu drwy asiant, mae tîm ystadau LIC wedi cynnig y lle ar sail pris safonol h.y., byddent yn codi tâl ar unrhyw denant yr un pris.

- Cynigiwyd yr un pris o'r uned hefyd i Trafnidiaeth Cymru a chafodd yr e-bost a anfonwyd atynt ei anfon atom i'w ystyried.
- Mae cryn bellter yn y trefniant hefyd gan nad yw'n cael ei drefnu gan ACC gyda Gweinidogion Cymru yn uniongyrchol, er nad yw hyd braich yn llwyr oherwydd bod SAC yn monitro, cynghori ac adnoddau ACC a'i waith.
- Mae'r dull gweithredu yn gyson ag amcanion y sector cyhoeddus ar gyfer cydweithredu a rhannu; a
- Mabwysiadwyd dull tebyg hefyd gyda'n swyddfa ym Mhenllergaer. Trosglwyddwyd i Lywodraeth Cymru yn ystod y les gychwynnol, ac felly pan ddaeth y les i gael ei hadnewyddu, dim ond ar sail hyd braich y gellid ei gwneud gyda chydgyssylltiad artiffisial drwy asiant (a fyddai wedi arwain at ddefnydd aneffeithiol o arian cyhoeddus).

Annibyniaeth

Rydym wedi ystyried annibyniaeth ar gyfer archwiliad ACC o gyfrifon LIC ac arholiadau/pwerau astudio VFM mewn perthynas â rheoli ystadau LIC.

Daethom i'r casgliad, o ran archwiliad ACC o gyfrifon LIC, na fyddai trydydd parti gwrthrychol, rhesymol a gwybodus yn gweld ein prydlesu llety yng Nghyffordd Llandudno yn amharu ar wrthwynebedd.

Mae'n bosibl y gellid ystyried bod archwiliadau/pwerau astudio Gwerth am Artian yr Archwilydd Cyffredinol mewn perthynas â rheoli ystadau LIC, yn amharu ar wrthwynebedd. O ran cydbwysedd, rydym o'r farn bod risg yn fach a gellir ystyried hynny hefyd fel gwybodaeth ddefnyddiol. Nid oes gennym unrhyw gynlluniau i ymgymryd â gwaith o'r fath yn ystod y blynyddoedd nesaf.

Roeddem hefyd o'r farn y gallai PAPAC fod â diddordeb yn y defnydd o ystadau LIC – mae wedi bod yn gwneud ymholiad ar Adfywio Canol Trefi a gall ystyried fel rhan o ddull LIC o'i ystâd yng nghyd-destun ei pholisi Canol Trefi yn Gyntaf. Gwnaethom hefyd adrodd ar gynllunio a rheoli gweithlu Llywodraeth Cymru a nododd gynlluniau LIC i fwrw ymlaen â'i strategaeth gweithlu sy'n cyd-fynd â'i strategaeth weithle a digidol newydd fel rhan o'i fenter Llywodraeth Cymru 2025. Cymerodd Y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus dystiolaeth hefyd ac felly gall wneud sylwadau ar faterion yn y gweithle yn ei adroddiad.

O ran cydbwysedd, ar gyfer gwaith Gwerth am Arian, ystyriwyd hefyd na fyddai trydydd parti gwrthrychol, rhesymol a gwybodus yn dod i'r casgliad y byddai ein gwrthrychedd yn cael ei amharu gan les o'r fath

.

Rydym hefyd wedi ysgrifennu at Lywodraeth Cymru yn unol â'r Safon.

Memorandwm Esboniadol i'r Pwyllgor Cyllid ynghylch amrywio amcangyfrif Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2024

Cyhoeddwyd: Mehefin 2023

Cyfeirnod y ddogfen:

Cyflwynwyd i Bwyllgor Cyllid y Senedd i'w ystyried o dan Reol Sefydlog 20.35.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru

Kate Chamberlain
Cadeirydd, ar ran **Swyddfa Archwilio Cymru**

Cynnwys

Memorandwm Esboniadol	
Cyflwyniad	4
Rheswm dros newid	4
Addasiadau i gyllidebau adnoddau	5
Atodiadau	
Atodiad 1 – Crynodeb o ofynion cyllideb 2023-24 i'w cynnwys yng Nghynnig Cyllideb Atodol Gweinidogion Cymru o dan adran 126 Llywodraeth Cymru Deddf Cymru 2006	7

Memorandwm Esboniadol

Cyflwyniad

- Ar gyfer pob blwyddyn ariannol, rhaid i Swyddfa Archwilio Cymru gyflwyno amcangyfrif blynyddol o'i hincwm a'i wariant i Bwyllgor Cyllid y Senedd. Rhaid i'r pwyllgor cyfrifol archwilio'r Amcangyfrif hwnnw a'i osod gerbron y Senedd ar ôl gwneud unrhyw ddiwygiadau y mae'n ystyried eu bod yn briodol.
- Cafodd yr Amcangyfrif ar gyfer Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2023-24 ei gynnwys yng Nghynnig Cyllideb Blynyddol Llywodraeth Cymru o dan Reol Sefydlog 20.26 ac fe'i cymeradwywyd yn y Cyfarfod Llawn ar 7 Mawrth 2023 yn dilyn craffu gan y Pwyllgor Cyllid.
- Awdurdododd cynnig y gyllideb Swyddfa Archwilio Cymru i gadw £16.133 miliwn o adnoddau cronni, a gynhyrchwyd trwy ffioedd a godir i gyrff archwiliedig, a chyflenwn £8.452 miliwn arall o adnoddau eraill i gefnogi ein cynlluniau gwariant ar gyfer y flwyddyn. Gyda'i gilydd, defnyddir y £24.585 miliwn hwn i ariannu costau Swyddfa Archwilio Cymru wrth gyflawni ei dyletswyddau o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013.
- Mae Swyddfa Archwilio Cymru nawr yn ceisio diwygio'r Amcangyfrif cymeradwy ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024.

Rheswm dros newid

Newidiadau i'n llety swyddfa

- Ym mis Mawrth 2023, symudodd Archwilio Cymru ein swyddfa Caerdydd o Heol y Gadeirlan i adeiladau llawer llai yn Chwarter Prifddinas Caerdydd - gan gyflawni arbedion blynyddol o tua £220,000 ynghyd â gwelliannau sylweddol mewn perfformiad amgylcheddol, tra'n darparu gweithle i'n staff sy'n bodloni ein trefniadau gweithio hybrid newydd yn well.
- Fel rhan o'n hadolygiad parhaus o'n gofynion yn y gweithle, rydym wedi adolygu opsiynau i symud ein swyddfa yng Ngogledd Cymru yn unol â'n hamcanion strategol i'w hystyried:
 - gwelliannau amgylcheddol - gweithio tuag at ein huchelgeisiau sero net;
 - diwallu anghenion busnes (galluogi ansawdd archwilio cyflwyno, galluogi staff i fod yn gynhyrchiol, yn greadigol ac yn effeithlon, ac yn cefnogi lles); a
 - sicrhau arbedion costau
- Ym mis Mehefin 2023, cymeradwyodd Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru achos busnes i adleoli swyddfa bresennol Gogledd Cymru o Abergele i le a rennir yn Sarn Mynach, Cyffordd Llandudno -swyddfa Gogledd Cymru Llywodraeth Cymru. Cynigir prydles ddeng mlynedd (gyda seibiant o 5 mlynedd) o fis Medi 2023.
- Ystyriwyd nifer o leoliadau swyddfa amgen ond Sarn Mynach sgoriodd uchaf am ansawdd y safle a'r manteision posibl o ran cyflawni gwelliannau amgylcheddol

wrth i ni weithio tuag at ein nodau sero net, arbedion cost a diwallu ein hanghenion busnes. Mae'r adeilad wedi:

- Mynediad da i drafnidiaeth gyhoeddus ac opsiynau teithio llesol, gyda mannau gwyrdd yn cefnogi bioamrywiaeth, a'r adeilad i symud i bŵer solar yn 2024.
 - ystod dda iawn o gyfleusterau cyfarfod a mannau cydweithio, a fyddai'n cefnogi gweithio hybrid ac yn darparu hyblygrwydd i gefnogi anghenion y dyfodol, gydag amrywiaeth o fannau i gyflawni gwaith archwilio o ansawdd.
 - Amrywiaeth o amwynderau, gan gynnwys ffreuterau a mannau hyblyg i hyrwyddo lles staff.
- 9 Disgwylir arbedion blynyddol o tua £30,000 o'r cam hwn. Mae costau ymlaen llaw cyfyngedig yn gysylltiedig â'r symudiad hwn (y gellir eu talu o fewn y cyllidebau presennol) ond bydd addasiadau nad ydynt yn arian parod yn gysylltiedig ag IFRS16 ar gyfer y trefniadau prydles newydd.
- 10 Bydd arbedion a nodwyd ar gyfer 2023-24 yn mynd tuag at y targed arbedion effeithlonrwydd o £500,000 a nodwyd yn ein Hamcangyfrif a gymeradwywyd.
- 11 Nodir arbedion blynyddol amcangyfrifedig, o gymharu ag aros yn swyddfa Abergele, isod.

Arddangosyn 1: amcangyfrif o arbedion

	Abergele	Sarn Mynach	Arbedion
Costau prydles	31	12	19
Costau rhedeg	34	23	11
Rhwyd	65	35	30

Addasiadau i gyllidebau adnoddau

- 12 Fel yr esboniwyd uchod, mae Swyddfa Archwilio Cymru yn ceisio addasiad nad yw'n arian parod o ran IFRS16 o £94,000 yn 2023-24 - mae hyn at ddibenion cyfrifyddu yn unig. Mae'r amcangyfrif atodol yn cynnwys
- Dibrisiant cost prydles o dan IFRS16 (£70,000)
 - Dibrisiant dadfeilion strwythurol (£24,000)
- 13 Mae'r newidiadau cyllideb cysylltiedig ar gyfer 2023-24 wedi'u nodi yn **Arddangosyn 2.**

Arddangosyn 2: newidiadau cyllideb 2023-24

	Amcangyfrif 2023-24 £'000	Amcangyfrif Atodol 2023-24 £'000	Amcangyfrif Diwygiedig 2023-24 £'000
Adnoddau refeniw	8,142	-	8,142
Adnodd cyfalaf	310	-	310
Adnodd cyfalaf (IFRS16)		94	94
Cronni adnoddau	16,133		16,133
Cyfanswm gwariant	24,585	94	24,679
Gofyniad arian net	8,642	-	8,642

Atodiad 1

Crynodeb o ofynion cyllideb 2022-23 i'w cynnwys yng Nghynnig Cyllideb Atodol Gweinidogion Cymru o dan adran 126 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006

O dan adran 126 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (Deddf 2006), caiff Gweinidogion gynnig Cyllideb Atodol yn y Cynulliad Cenedlaethol i awdurdodi defnyddio adnoddau, cadw incwm a lluniadau o arian parod o'r Gronfa Gyfunol ar gyfer rhai personau perthnasol, gan gynnwys Swyddfa Archwilio Cymru.

O ran gwasanaethau a dibenion Swyddfa Archwilio Cymru yn y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024, bydd y Cynnig Cyllideb yn awdurdodi:

- faint o adnoddau sydd i'w defnyddio gan Swyddfa Archwilio Cymru;
- faint o adnoddau sy'n cronni i Swyddfa Archwilio Cymru y gellir eu cadw (yn hytrach na'u talu i'r Gronfa Gyfunol); a
- y swm y gellir ei dalu o'r Gronfa Gyfunol i Swyddfa Archwilio Cymru.

Mae'r gofynion hyn, sydd oherwydd amrywioldeb ffrydiau incwm yn unig yn amcangyfrifon, yn cael eu crynhoi yn **Nhablau 1 a 2** isod.

Tabl 1: crynodeb o ofynion cyllideb amcangyfrifedig 2023-24

	£'000
Adnoddau heblaw cronni adnoddau i'w defnyddio gan Swyddfa Archwilio Cymru ar gyflawni swyddogaethau statudol Swyddfa Archwilio Cymru, yr Archwilydd Cyffredinol a llywodraeth leol a benodwyd archwilywyr, ac ar weinyddiaeth Swyddfa Archwilio Cymru:	
• Cyllid	8,142
• Cyfalaf	404
Cronni adnoddau o ffioedd a thaliadau ar gyfer archwilio a gwasanaethau cysylltiedig; adennill costau eraill sy'n gysylltiedig â swyddogaethau'r Archwilydd Cyffredinol; incwm amrywiol o gyhoeddiadau, cynadleddau, a darparu gwasanaethau gweinyddol a phroffesiynol a thechnegol i'w defnyddio gan Swyddfa Archwilio Cymru ar wasanaethau cysylltiedig a gweinyddu Swyddfa Archwilio Cymru.	16,133
Gofyniad arian net gan y Gronfa Gyfunol i gwrdd â'r symiau net sy'n ddyledus i'w talu yn y flwyddyn gan Swyddfa Archwilio Cymru.	8,642

Tabl 2: cymodi gofyniad adnoddau i dynnu arian parod o WCF

	Amcangyfrif 2023- 24 £'000	Amcangyfrif Atodol 2023-24 £'000	Newid net £'000
Cais net am adnoddau – refeniw a chyfalaf	8,452	8,546	94
Addasiad nad yw'n arian parod – taliadau dibrisiant a llog	(640)	(640)	–
Taliadau rhent prydlles	280	280	–
Addasiad nad yw'n arian parod – symudiadau mewn cyfalaf gweithio	550	550	–
Addasiad di-arian IFRS16	–	(94)	(94)
Gofyniad arian net gan WCF i gwrdd â'r symiau net sy'n ddyledus i'w talu yn y flwyddyn gan Swyddfa Archwilio Cymru	8,642	8,642	-

Archwilio Cymru
1 Cwr y Ddinas
Caerdydd CF10 4BZ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan www.archwilio.cymru

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.